

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Травень 2020 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 11
Департамент статистики та звітності

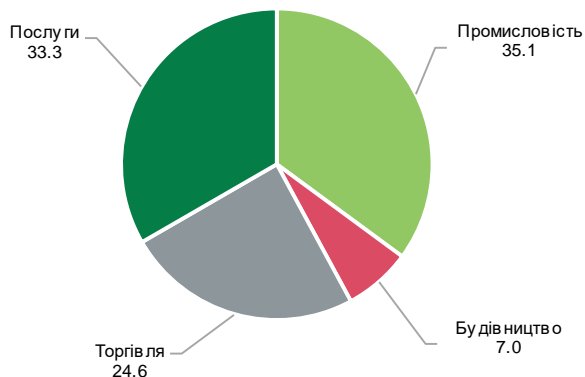
Головне

Бізнес пом'якшив песимістичні очікування на тлі поступового зняття карантинних обмежень. Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) у травні підвищився до 36.6 (з рекордно низького рівня у квітні – 29.9).

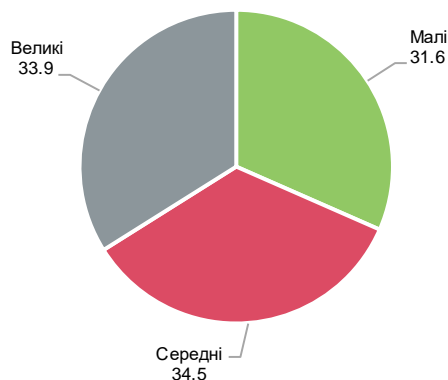
- Підприємства усіх галузей були більш стриманими у своїх песимістичних очікуваннях щодо економічних перспектив травня.
- Пом'якшення протиепідемічних обмежень найсуттєвіше відобразилося на очікуваннях підприємств будівництва.
- Відновлення попиту та стабілізація обмінного курсу сприяли пом'якшенню очікувань бізнесу як щодо зростання цін на сировину та матеріали, вартості послуг підрядників, так і щодо цін на власну продукцію та послуги. Водночас підприємства будівництва очікують здорожчання цін на свою продукцію та послуги.
- Усі сектори економіки, переважно, зберігають песимізм щодо основних результатів операційної діяльності – обсягів виробництва і реалізації продукції та послуг, динаміки нових замовлень, а також загальної чисельності працівників.
- Поступовий вихід із карантину підприємств сфери послуг стримано позначився на їхніх очікуваннях, які все ще найпесимістичніші серед інших галузей економіки.

Паспорт вибірки

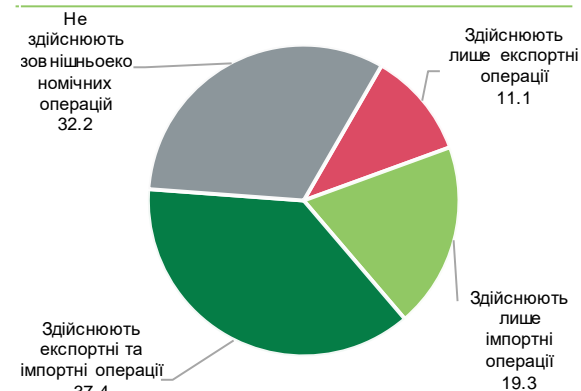
Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

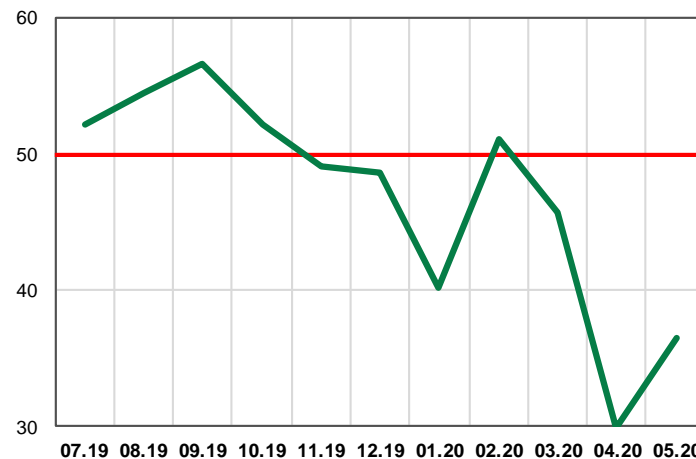
Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- Час проведення опитування: 05 – 25 травня 2020 року
- Опитано всього: 171 підприємство
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у травні порівняно з квітнем

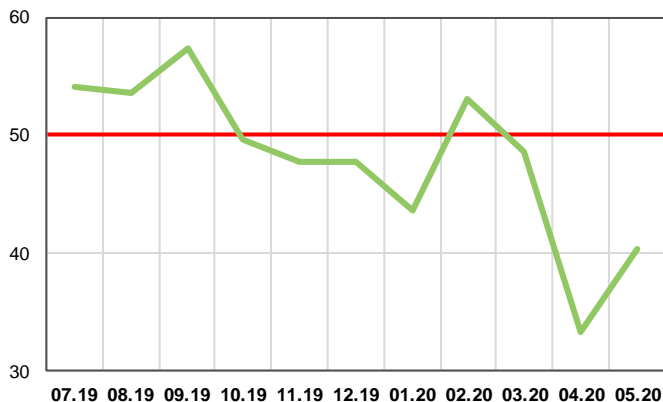
Індекс очікування ділової активності

Сектор	Частка сектору у ВВП України (2018 рік), %	Дифузійний індекс		
		Квітень 2020	Травень 2020	Зміна до попереднього місяця
Промисловість	38.9	33.3	40.4	+7.1
Будівництво	4.3	24.5	40.1	+15.6
Торівля	32.3	33.7	37.6	+3.8
Послуги	24.6	20.4	28.5	+8.1
ЮДА (в цілому по Україні)	X	29.9	36.6	+6.7

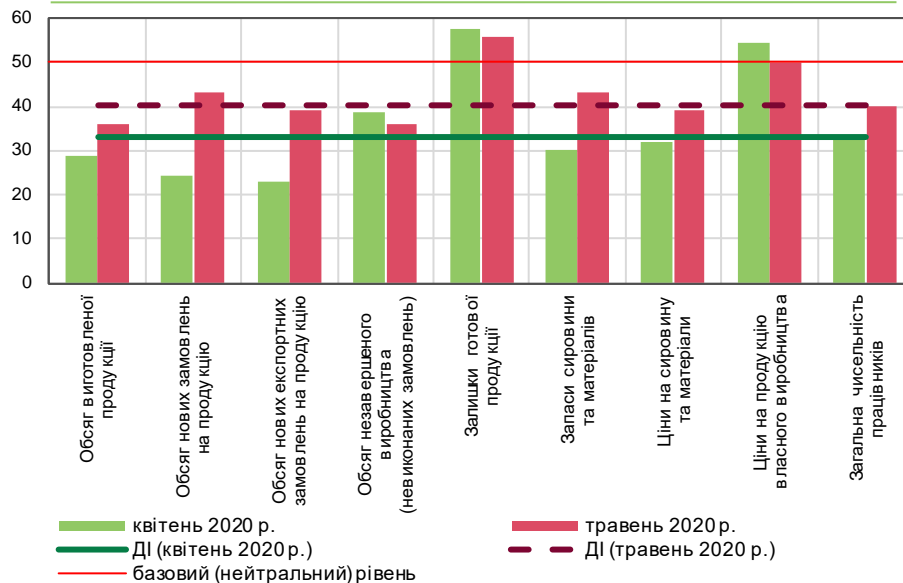

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

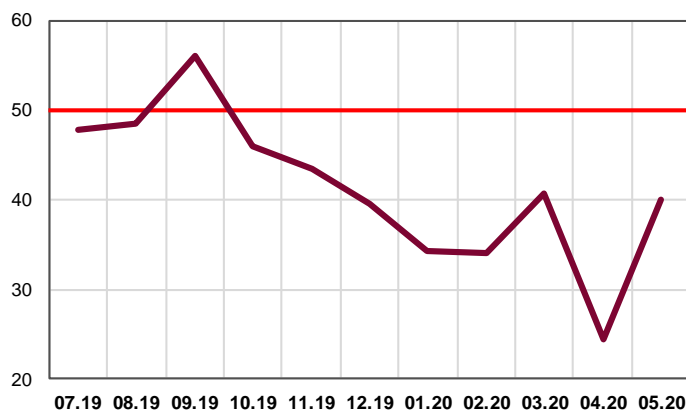
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств промисловості

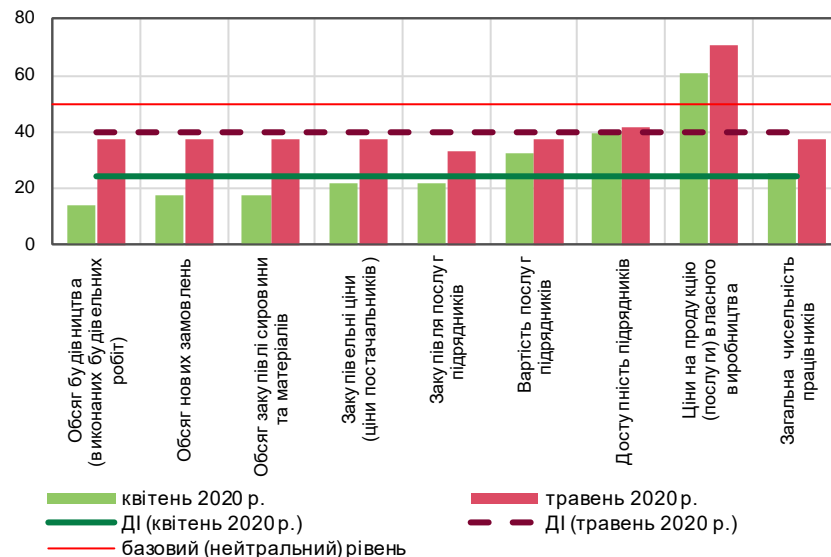
- Респонденти промисловості, попри пом'якшення своїх настроїв, все ще песимістично налаштовані **щодо результатів діяльності своїх підприємств**. ДІ сектору незначно зріс, однак **залишається на рівні нижче нейтрального – 40.4** (у квітні – 33.3).
- **Зберігається песимізм щодо** обсягів виробництва продукції, нових замовлень на продукцію, у тому числі експортних: ДІ зріс до 35.8, 43.3 та 39.2 відповідно (у квітні – 28.8, 24.2 та 22.9). При скороченні обсягів виробництва бізнес очікує **зниження залишків готової продукції**: ДІ – 55.8 (у квітні – 57.6).
- При поступовій стабілізації очікувань щодо зростання цін на сировину та матеріали (ДІ зріс до 39.2 з 31.8 у квітні) **бізнес пом'якшив песимістичні оцінки щодо скорочення запасів сировини та матеріалів** (ДІ зріс до 43.3 з 30.3 у квітні) та **не очікує зростання цін на власну продукцію** (ДІ – 50.0).
- Респонденти сектору все ще зберігають песимізм щодо загальної **чисельності працівників**: ДІ – 40.0 (у квітні – 33.3).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

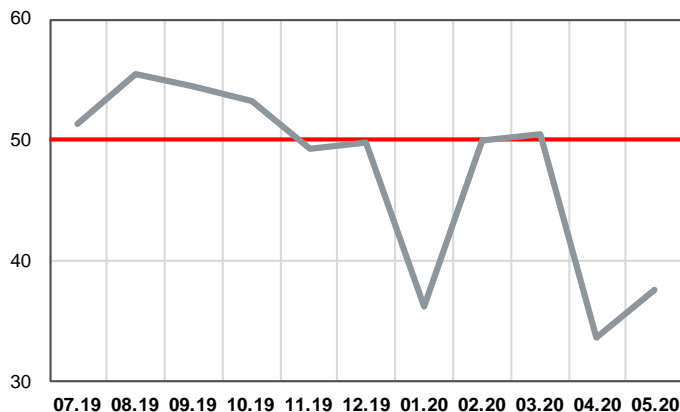
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств будівництва

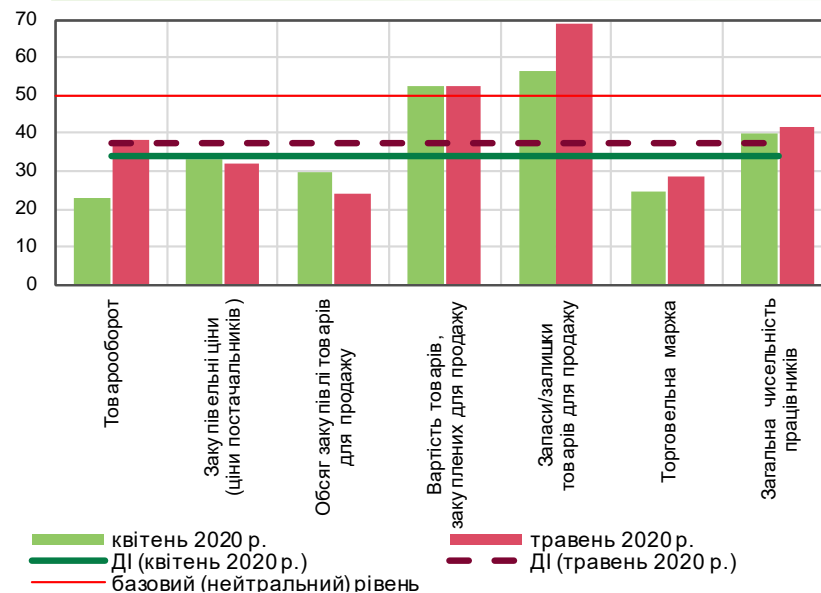
- Підприємства будівництва практично **вийшли на рівень своїх очікувань, що був до введення карантинних обмежень**. ДІ сектору зріс до **40.1** (у квітні – 24.5).
- Найсуттєвіше поліпшення очікувань відбулося щодо **обсягів будівництва, нових замовлень**, а також **обсягів закупівлі сировини та матеріалів**: ДІ по кожному із показників зріс до 37.5 (у квітні – 14.3, 17.9 та 17.9 відповідно).
- Підприємства сектору все ще **песимістично налаштовані щодо динаміки закупівельних цін та вартості послуг підрядників**: ДІ за показниками зріс до 37.5 (у квітні 21.4 та 32.1 відповідно).
- На тлі збереження очікувань щодо зростання закупівельних цін та вартості послуг підрядників зросли та **залишаються високими очікування щодо зростання цін на власну продукцію (послуги)**: ДІ – 70.8.
- Пом'якшилися очікування щодо **скорочення загальної чисельності працівників**: ДІ зріс до 37.5 (у квітні – 25.0).

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

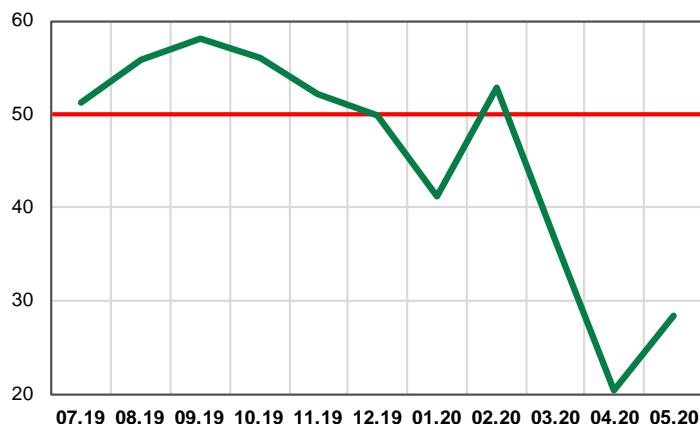
Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств торгівлі

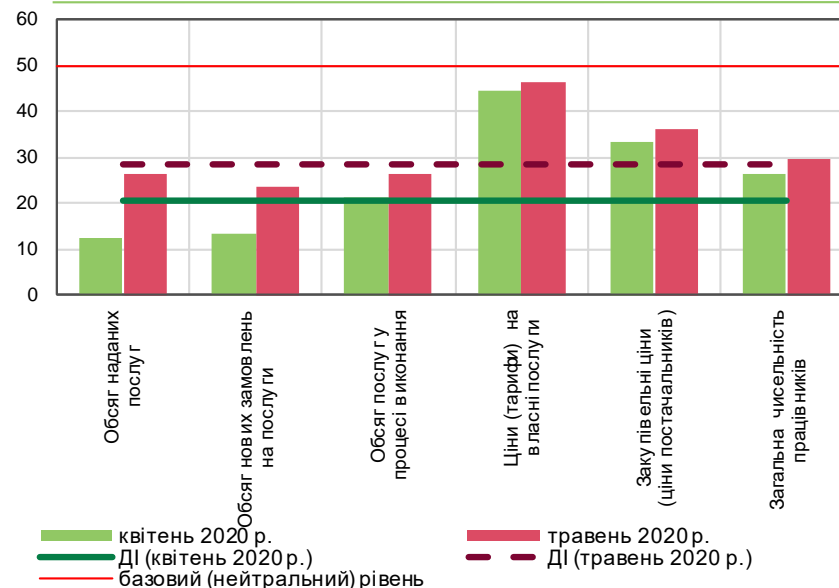
- Попри поступове пом'якшення карантинних обмежень **очікування підприємств торгівлі залишаються на низькому рівні: ДІ – 37.6** (у квітні – 33.7).
- Зниження попиту та обмежувальні заходи сприяють песимістичним оцінкам підприємств щодо **обсягів товарообороту та обсягів закупівлі товарів для продажу: ДІ – 38.1 та 23.8** відповідно (у квітні – 23.1 та 29.5).
- Підприємства торгівлі ще більш упевненні у **зростанні цін постачальників: ДІ – 32.1** (у квітні – 33.3).
- Песимістичні очікування щодо обсягів реалізації продукції, зростання цін постачальників і зростання витрат, пов'язане із дотриманням протиепідемічних заходів безпеки, **обумовлюють низькі очікування щодо динаміки торговельної маржі підприємств торгівлі: ДІ – 28.6** (у квітні – 24.4).
- Зберігаються очікування щодо скорочення **загальної чисельності працівників: ДІ – 41.7** (у квітні – 39.7).

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств сфери послуг

- Оцінки респондентів сфери послуг, не зважаючи на поступове пом'якшення обмежень та відновлення роботи окремих підприємств, все ще залишаються **найпесимістичнішими серед інших галузей економіки: ДІ – 28.5** (у квітні – 20.4).
- Підприємства сектору продовжують очікувати скорочення **обсягів наданих послуг та обсягів нових замовлень на послуги**: ДІ зросли до 26.3 та 23.7 відповідно (у квітні – 12.5 та 13.3).
- Навіть в умовах збереження високих очікувань **щодо зростання закупівельних цін** (ДІ – 36.0), підприємства галузі налаштовані на незначне зниження цін (**тарифів**) на власні послуги: ДІ – 46.5 (у квітні – 44.5).
- Дія карантинних обмежень у травні все ще визначала високі очікування підприємств сфери послуг щодо **скорочення загальної чисельності працівників**: ДІ – 29.8 (у квітні 26.6).

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у травні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	22	28	50
Обсяг нових замовлень на продукцію	27	33	40
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	19	41	41
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	7	58	35
Залишки готової продукції	22	45	33
Запаси сировини та матеріалів	18	50	32
Ціни на сировину та матеріали	28	65	7
Ціни на продукцію власного виробництва	15	70	15
Загальна чисельність працівників	3	73	23

Дані опитування підприємств будівництва у травні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	8	58	33
Обсяг нових замовлень	8	58	33
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	8	58	33
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	33	58	8
Закупівля послуг підрядників	8	50	42
Вартість послуг підрядників*	25	75	0
Доступність підрядників	0	83	17
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	42	58	0
Загальна чисельність працівників	0	75	25

Дані опитування підприємств торгівлі у травні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	24	29	48
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	38	60	2
Обсяг закупівлі товарів для продажу	12	24	64
Вартість товарів, закуплених для продажу	31	43	26
Запаси / залишки товарів для продажу*	7	48	45
Торговельна маржа	5	48	48
Загальна чисельність працівників	5	74	21

Дані опитування підприємств сфери послуг у травні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	12	28	60
Обсяг нових замовлень на послуги	12	23	65
Обсяг послуг у процесі виконання	11	32	58
Ціни (тарифи) на власні послуги	7	79	14
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	37	54	9
Загальна чисельність працівників	2	56	42

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **Композитний індекс (КІ)** – середньозважений показник відповідно до внеску секторів у ВВП України.

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)